

Kulturminner og kulturmiljø

Detaljreguleringsplan Revskjæret industriområde
og dypvannskai – Drag i Hamarøy kommune

DATO, UTGAVE

06.04.2023, 1. utgave

Monica Schultz

Plankonsulent, Unicotec

Innhold

Forord	3
Prosjektopplysninger	4
Sammendrag	5
1 Innledning.....	6
1.1 Bakgrunn og formål med prosjektet	6
1.2 Kulturminner og kulturmiljø som tema.....	6
1.3 Kunnskapsgrunnlaget	6
1.3.1 Innhold og omfang	6
1.3.2 Viktige kunnskapskilder i denne rapporten.....	7
1.3.3 Tilstrekkelig grunnlag i saken?.....	7
1.3.4 Tilpassing av innhold og omfang	7
1.3.5 Beslutningsrelevante hensyn	8
1.4 Forarbeid	8
1.4.1 Vurdere nullalternativet	8
1.4.2 Vurdere virkninger av klimaendringer.....	9
1.4.3 Vurdere alternativer til planen eller tiltaket	10
1.4.4 Usikkerhet.....	11
2 Rammer for utredningen.....	13
2.1 Planprogrammet	13
2.2 Metode	13
2.2.1 Delområder.....	13
2.2.2 Verdisetting	13
2.2.3 Påvirkning	15
2.2.4 Konsekvens for hvert delområde	15
2.2.5 Vurdere konsekvenser for landskap.....	16
2.2.6 Sammenstille konsekvenser for alle klima- og miljøtema.....	17
3 Beskrivelse.....	18
3.1 Lokalisering.....	18
3.2 Planområde	18
3.3 Utredningsområde og delområder.....	18
3.4 Samiske kulturminner.....	19
3.5 Kulturminner på land.....	19
3.6 Kulturminner i sjø	20
3.7 Krigsminner	20
3.7.1 Ved Revskjæret.....	20

3.7.2	På ås vest for Hellandsveien	20
3.7.3	På Hamnesodden	21
4	Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens.....	23
4.1	Samiske kulturminner (delområde 1).....	23
4.1.1	Verdi	23
4.1.2	Påvirkning	23
4.1.3	Konsekvens.....	24
4.2	Krigsminner	24
4.2.1	Verdi	24
4.2.2	Påvirkning	25
4.2.3	Konsekvens.....	26
4.4	Samlet konsekvens for kulturminner og kulturmiljø.....	27
4.5	Konsekvensgrad og rangering	28
4.6	Konsekvenser i anleggsperioden	28
5	Avbøtende tiltak	29
5.1	Generelt.....	29
5.2	Forslag til tiltak	29
5.2.1	Foringelse av samisk kulturminne (delområde 1).....	29
5.2.2	Foringelse av krigsminner (delområde 2,3,4)	30
6	Konklusjon	30
6.1	Generelt om virkningen av planen	30
6.2	Rangering av alternativer	30
6.3	Usikkerhet	30
	Kilder.....	31

Forord

Denne fagrapporten om kulturminner og kulturmiljø er utarbeidet som en av mange fagrapporter som er grunnlag for en samlet konsekvensutredning og reguleringsplan for utvidelse av industriområde og etablering av dypvannskai på Drag. Rapporten er basert på befæringsrapporter fra Sametinget og UiT Norges arktiske universitet og data i offentlig tilgjengelige databaser.

Risøyhamn, 06.04.2023

Monica Schultz

KU fagrapporter:

- 1 Naturmangfold
- 4 Kulturminner og kulturmiljø**
- 6 Landskap
- 7 Forurensning
- 8 Vannmiljø
- 9 Jord- og viktige mineralressurser
- 10 Samisk natur- og kulturgrunnlag
- 11 Transport og energi
- 12 Beredskap og ulykkesrisiko
- 14 Befolkningens helse og barn og unges oppvekstvilkår
- 15 Tilgjengelighet for alle
- Marine tema

Prosjektopplysninger

Prosjekt nr. 2118

Prosjektnavn Detaljreguleringsplan for industriområde til TQC på Drag

Oppdragsgiver The Quartz Corp AS

Dokument KU fagrapport: Kulturminner og kulturmiljø

Utarbeidet av Unicotec ved Monica Schultz

Dato 06.04.2023

Revisjoner

NR	Dato	Innhold	Sign.

Sammendrag

Kulturminner er alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø. Dette inkluderer lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng.

Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet, og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.

Planprogrammet stiller krav til at utredningen baseres på befaringsrapporter fra Sametinget, Nordland fylkeskommune og Tromsø museum. Det ble gjennomført befaringer i området høst 2022. Disse kildene gir et konkret grunnlag for utredningstemaet, og vil sammen med flere av de øvrige utredningstema være et godt beslutningsgrunnlag for planen som helhet.

Utredningsmetode er i henhold til M-1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø. Det er utredet to alternativer sett opp mot 0-alternativet, i henhold til planprogrammet.

Innenfor planområdet er det både krigsminner og samiske kulturminner. De førstnevnte er ikke påpekt av noen høringsinstanser, og tillegges derfor mindre betydning enn de samiske kulturminnene som er automatisk fredet. Alternativ 1 kommer litt bedre ut enn alternativ 2, men begge innenfor «noe negativ konsekvens», og forskjellen er nærmest neglisjerbar dersom man avsetter tilstrekkelig buffersone.

Det er foreslått avbøtende tiltak som:

- ✓ Avsette hensyns- og buffersone for kulturminneområde. Sørg for at det avsettes tilstrekkelig buffersone slik at ikke kulturmiljøet mister hele konteksten i landskapet.
- ✓ Rekkefølgekrav om plan for overvannshandtering.
- ✓ Krav om støvreduserende tiltak i anleggsperioden.
- ✓ Krav om revegetering av anleggsområdet.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål med prosjektet

The Quartz Corp AS (TQC) har et viktig produksjonsanlegg for rensing av kvarts på Drag, og må anses som en hjørnesteinsbedrift i Hamarøy kommune med over 100 ansatte. Dagens bygningsmasse inkludert verkstedbygg og nytt mellomlager er utnyttet 100%, og pr. i dag må man benytte utendørs lagring for å klare dagens produksjonsvolum.

Det er stor etterspørsel etter høyrenset kvarts som benyttes til blant annet solceller, fiberoptikk og elektronikk. TQC har som følge av veksten i markedet nådd maks produksjonskapasitet på sin fabrikk på Drag, og har derfor behov for å øke industriarealet for å kunne utvikle seg videre i et stadig voksende verdensmarked.

De overordna målene for prosjektet er:

1. Legge til rette for, og sikre mulighet for fortsatt drift og videreutvikling av The Quartz Corp AS' aktiviteter og arbeidsplasser i næringsområde på Drag
2. Flytte mest mulig transport fra vei til sjø (sikrere transport, bedre logistikk)

For å oppnå målsettingene over, skal det i planprosessen jobbes med følgende konkrete tiltak:

1. Utvidelse av industriområde for å gi plass til økt produksjon
2. Utvikle dypvanskai med tilhørende landareal direkte tilknyttet produksjonsanlegget

1.2 Kulturminner og kulturmiljø som tema

Kulturminner er alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø. Dette inkluderer lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng.

Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet, og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.

Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressursene som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og framtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet. Fagområdet kulturmiljø grenser mot landskap og friluftsliv, men er også koblet mot fagområdet klimaendringer. Det forklares med at klimaendringer påvirker miljøverdiene. Kulturmiljøer omfattes av begrepet miljøverdier.

Alle kulturminner er plassert i et landskap. Det samme gjelder for kulturmiljø. Kulturmiljø skiller seg fra landskap for eksempel gjennom skala. Et kulturmiljø er som regel mindre i utstrekning enn et landskap.

Det er vanlig å identifisere og avgrense kulturmiljøer innenfor planområdet og influensområdet som ledd i en konsekvensutredning. Kulturmiljøene som blir avgrensa, bør ha vesentlige kulturminneverdier som kan være sårbare for planen eller tiltaket.

Kulturminneforvaltningen i Norge er opptatt av enkeltkulturminner, men også av sammenhenger og større helheter. De fleste kulturminner er knyttet sammen med andre kulturminner og med landskapet. Ofte er kulturminnene bevisst plassert i landskapet ved bestemte ressurser som vann eller dyrkbar jord. De kan også være plassert ved viktige landskapstrekk som høyder og utsiktspunkter.

Kulturmiljøet tilfører ofte friluftslivsopplevelser en ekstra dimensjon.

1.3 Kunnskapsgrunnlaget

1.3.1 Innhold og omfang

Konsekvensutredningen skal tilpasses i innhold og omfang til den aktuelle planen. Det vurderes hva som er nødvendig å innhente av miljøinformasjon for at det skal kunne fattes et vedtak. I forskrift til konsekvensgrunnlag er det flere krav til kunnskapsgrunnlaget, vi nevner her:

- Innhold og omfang skal tilpasses den aktuelle planen
- Innholdet skal være relevant for beslutninger som skal tas
- Ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon

- Innhent ny informasjon der det mangler informasjon om viktige forhold
- Utredninger og feltmetodikk skal følge anerkjent metodikk
- Skal utføres av personer med relevant faglig kompetanse
- Skal utarbeides i tråd med fastsatt planprogram
- Skal beskrive utfordringer, tekniske mangler og kunnskapsmangler, samt de viktigste usikkerhetsfaktorene
- Skal omfatte liste med opplysninger om kilder
- Innhentet data skal systematiseres og legges inn i offentlige databaser
- Beslutningsgrunnlaget skal være basert på oppdatert kunnskap

1.3.2 Viktige kunnskapskilder i denne rapporten

Ved oppstart av planarbeid er en rekke myndigheter, grunneiere og andre varslet. Inspill fra disse viser at det primært er et område med samiske kulturminner innenfor planområdet som berøres og må ivaretas i denne sammenheng.

Komplett liste over kilder til slutt i dette dokumentet.

1.3.3 Tilstrekkelig grunnlag i saken?

Planprogrammet stiller krav til at utredningen baseres på befaringsrapporter fra Sametinget, Nordland fylkeskommune og Tromsø museum. Det ble gjennomført befaringer i området høst 2022. Disse kildene gir et konkret grunnlag for utredningstemaet, og vil sammen med flere av de øvrige utredningstema være et godt beslutningsgrunnlag for planen som helhet.

1.3.4 Tilpassing av innhold og omfang

Sentrale spørsmål for å avgrense et kulturmiljø i planområdet:

- ✓ Har jeg oversikt over kulturminnene som befinner seg i utredningsområdet?
- ✓ Hvilke typer kulturminner fins innenfor plan- og influensområdet?
- ✓ Hvor er det tett med kulturminner?
- ✓ Hvor er de viktige kulturminnene i kommunen?
- ✓ Hvor er de viktige kulturminnene i plan- eller tiltaksområdet og i influensområdet?
- ✓ Hvilke kulturminner har en visuell relasjon og historisk tilknytning til hverandre? Eksempler: Gammel industribygning og arbeiderbolig
- ✓ Har tidligere tiders mennesker plassert sine spor og anlegg bevisst i landskapet? Eksempel: Fangstgroper i tilknytning til elgtrekket, eller bygdeborger på høyder med vidt utsyn.
- ✓ Hva oppfattes som kulturmiljøets lokale særpreg? Hvilke elementer er viktige for å opprettholde det lokale særpreget?

Utgangspunktet for en avgrensning kan være der et konkret område tydelig viser:

- ✓ stor tidsdybde; kulturhistorisk kontinuitet i bosetning og/eller annen virksomhet
- ✓ en bestemt tidsepoke som har gitt området et særlig preg, kulturmiljøet viser kronologisk sammenheng
- ✓ landskapstyper som har gitt grunnlag for ei spesiell utvikling
- ✓ at topografien avspeiler naturlige grenser i landskapet
- ✓ ulike typer grenser som forteller om ressurstilgang, økonomiske forhold, administrative forhold og økonomiske sammenhenger i området
- ✓ driftssystem og eiendomsforhold som omgir og viser bakgrunnen for bosetning, økonomiske og andre forhold. Dette kalles funksjonelle sammenhenger.
- ✓ variasjon
- ✓ kulturhistorisk sammenheng
- ✓ sammenheng mellom kulturminner, kulturmiljø og landskap
- ✓ vegetasjon
- ✓ geografisk nærhet
- ✓ bevaringstilstand

I denne fagrapporten benytter vi data og konkrete anvisninger fra de respektive kulturminne-

myndighetene slik de har gitt i innspill og rapporter etter befaringer.

1.3.5 Beslutningsrelevante hensyn

Det er ikke nødvendig å utrede interesser eller verdier som det er klart ikke blir vesentlig påvirket. Disse har ikke betydning for utfallet av saken. Det er likevel viktig at beslutningen om ikke å utrede blir begrunnet.

1.4 Forarbeid

1.4.1 Vurdere nullalternativet

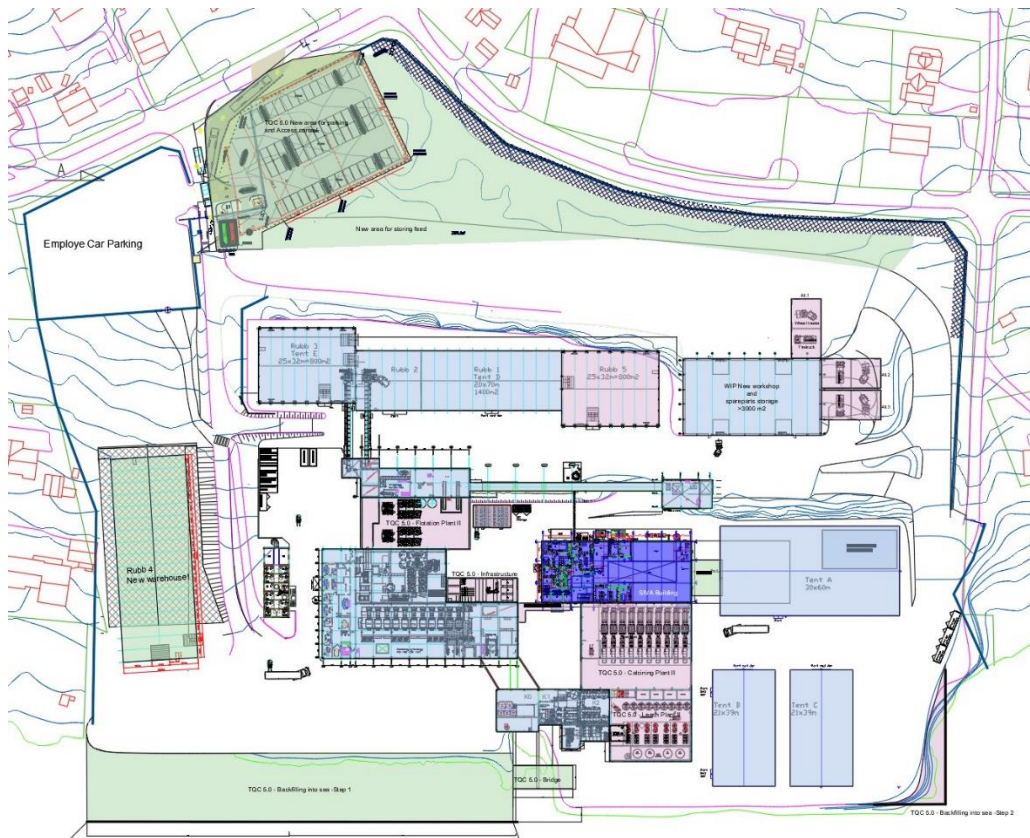
Vi har valgt å definere alternativ 0 som produksjonsrammen bedriften har i dag innenfor eksisterende industriområde, plansituasjon og innenfor utslippstillatelser slik de foreligger i dag. I og med at dagens areal er fullt utnyttet, har bedriften de siste årene vært avhengig av dispensasjoner fra gjeldende reguleringsplan for å få gjennomføre nødvendige tiltak som utfylling i sjø og etablering av nye lagerhaller o.l.

Relatert til KULTURMINNER OG KULTURMILJØ vil det si at dagens situasjon med eksisterende bygninger og anlegg, tiltak under bygging og tiltak man har fått tillatelse til = alternativ 0. (pr. mars 2023). Situasjonen ser slik ut pr. nov. 2022:

Situasjonsplan nedenfor viser status pr 10.03.2023 med fargekoder:

- blå er bebyggelse som er i driftsfasen
- grønn er bebyggelse og anlegg som er under utførelse
- rosa er under planlegging, men ikke omsøkt (dvs. ikke inkludert i 0-alternativet)

Situasjon industriområde pr. mars 2023:

1.4.2 Vurdere virkninger av klimaendringer

Klimaendringer påvirker natur og samfunn på kort og lang sikt. Det er et nasjonalt miljømål at samfunnet skal forberedes på, og tilpasses til klimaendringene. En konsekvensutredning skal utrede hvorvidt planen eller tiltaket bidrar til å forsterke konsekvensene av klimaendringene for

miljøtemaene. Flere naturfarer kan påvirke verdier i planområdet, nemlig flom, skred, stormflo og stigning i havnivået. Det er relevant å utrede miljøtemaenes sårbarhet for klimaendringer i det aktuelle plan- eller tiltaksområdet.

Relatert til KULTURMINNER OG KULTURMILJØ har det konkret betydning for:

- Biologisk vekst
- Frostsprenning
- Kjemisk nedbryting
- Gjengroing

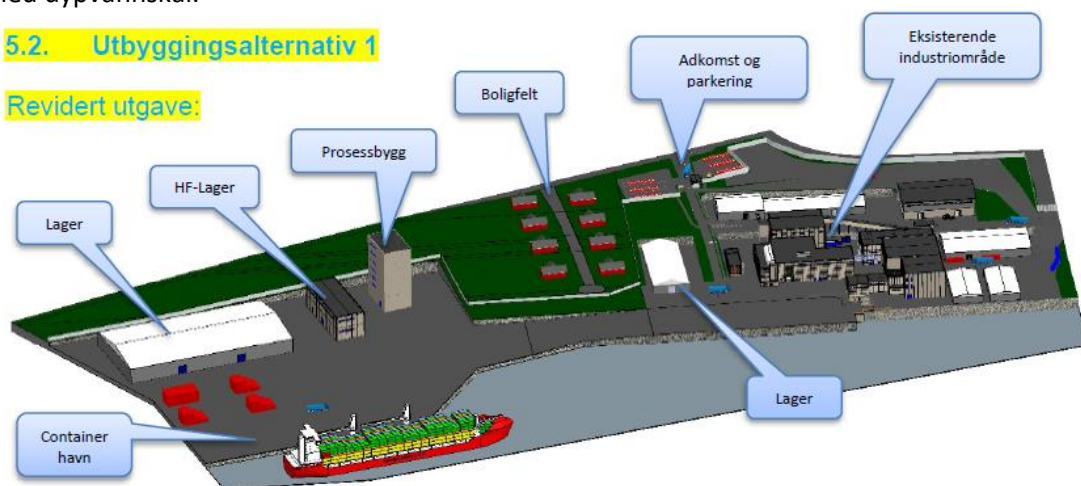
Planen kan medføre endring i avrenning og erosjon. Det kan få konsekvenser for (de samiske) kulturminnene. Det er viktig at man ved detaljplanlegging søker å opprettholde den gjeldende tilstanden for berørte kulturminner – hverken bidra til uttørking eller oppfukning. Kulturminnene som kan skades ligger omlag på kote 6 til 7 moh, og berøres derfor ikke av havnivåstigning eller stormflo.

1.4.3 Vurdere alternativer til planen eller tiltaket

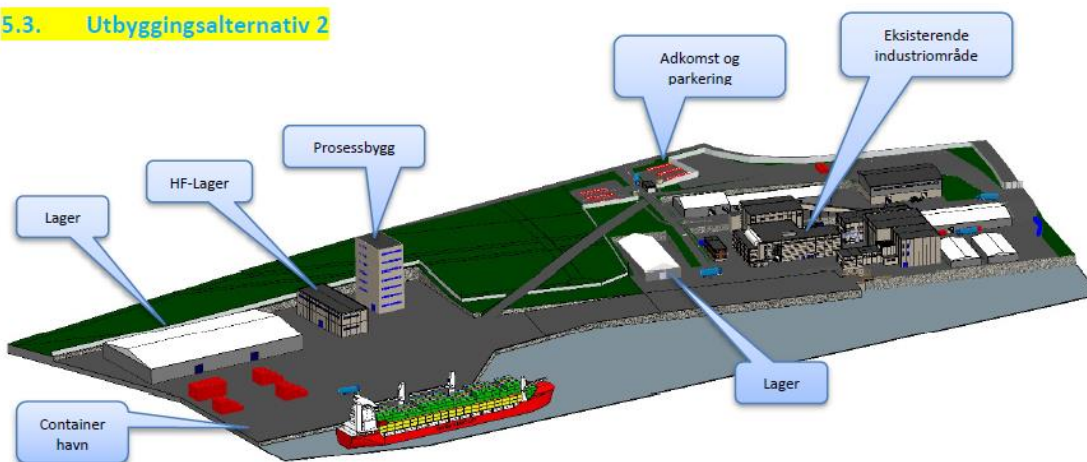
Planprogrammet beskriver alternativ 1 og alternativ 2 som det skal gjøres utredninger for. Begge alternativene er en utvidelse av lokaliteten for dagens industriområde mot sør og en kontainerhavn med dypvannskai.

5.2. Utbyggingsalternativ 1

Revidert utgave:

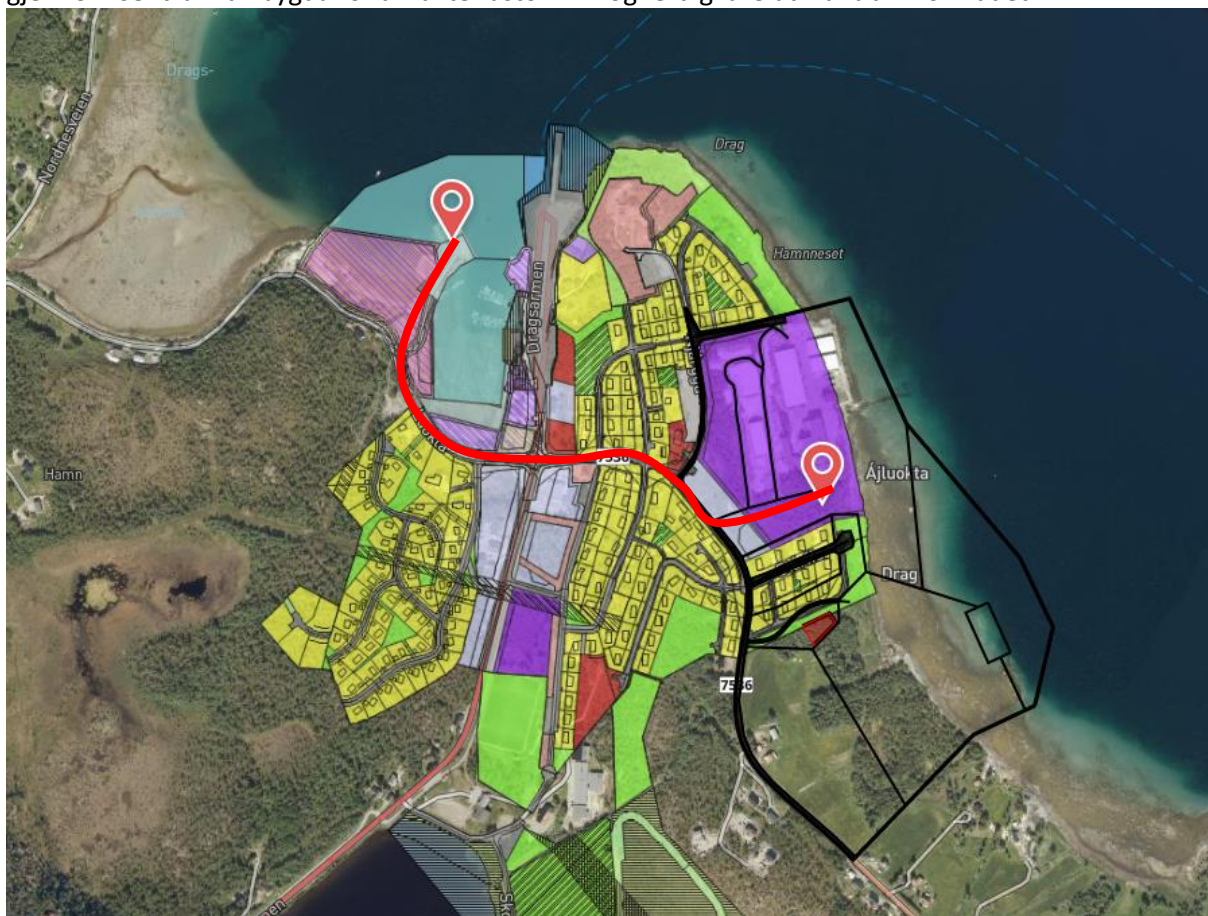
5.3. Utbyggingsalternativ 2

Utbyggingsalternativ 2 er som alternativ 1, men uten boligfelt midt i planområdet. Det er også lagt inn en vei (på skrå) fra eksisterende adkomst med kontroll ned til havn der boligfeltet er p.d.

Et tredje alternativ som ble forkastet tidlig i prosessen var å benytte kommunal kai og

næringsområde som er under planlegging og utvikling i Dragshamna, da det åpenbart ikke kunne bidra til å oppnå målsetningene for planarbeidet. Blant annet ville det fortsatt være tungtrafikk gjennom sentrum av bygda for å frakte råstoff inn og ferdigvare ut fra fabrikkområdet.

Illustrasjon; lokalitet for eksisterende industriområde og kjørerute til kommunal kai i Dragshamna – dette alternativet ble forkastet i tidlig fase

1.4.4 Usikkerhet

1.4.4.1 Generelt

Dersom det er stor usikkerhet knyttet til kunnskapsgrunnlaget, må dette beskrives. Det vil alltid være noe usikkerhet på grunn av kompleksitet i sammenhenger i naturen, mellom natur og samfunn og ytre påvirkninger som man ikke har kontroll på.

1.4.4.2 Usikkerhet knyttet til planen og tiltaket

Ved utarbeidelse av arealplaner er det som regel en del usikkerhet knyttet til hvordan de konkrete tiltakene (bygg og anlegg) og aktiviteten innenfor området til slutt vil bli. Det er naturlig, ettersom arealplanlegging ofte går i forkant av detaljprosjektering og det stadig gjøres tekniske nyvinninger, samfunnet er i endring, forskriftskrav endres, markedet for det som produseres er dynamisk m.v. I denne planen har vi søkt å begrense usikkerheten ved at det er definert produksjonsaktivitet og transport, og behov for nye arealer, bygninger og anlegg er visualisert i en 3D-modellskisse. Dette grunnlaget er felles for alle utredninger, og kommer frem som rammer beskrevet i planprogrammets alternativ 0, 1 og 2. Alternativ 0 er et uttrykk for produksjonstak i dagens industriområde, mens alternativ 1 og 2 uttrykker produksjonstak fra 2026.

Det er lite usikkerhet om hva slags foretak og type aktivitet som skal inn i planområdet, her har forslagsstiller behov for eksklusiv bruk av næringsområder og kai, og kan derfor utrede behov og metoder med fokus på egne produksjonsmål – til forskjell fra mer generelle næringsområder som ofte tilrettelegges uten at man vet hvilke bedrifter som vil etablere seg på arealene.

Relatert til KULTURMINNER OG KULTURMILJØ vil vi forholde oss til den visualiserte utbyggingen fra planprogrammet, som viser utbygging slik forslagsstiller ser for seg i 2026 og fremover. Utviklingen

innefor mineral-industrien er tett knyttet opp til det grønne skiftet, og mange rammebetingelser vil være styrende for videre drift, vekst og utvikling, og dermed også eventuell videre utbygging i planområdet. Her må man uansett forholde seg til grenser for utnyttelse, høyder mv som fremkommer i planbestemmelser i den endelig vedtatte planen.

1.4.4.3 Geografisk avgrensning

Kulturminner er registrert med koordinater i databaser som kulturminnesok.no, og i befaringsrapporten fra Sametinget. Vi forholder oss til disse georeferansene ved plassering av delområder.

1.4.4.4 Tidsavgrensning

Utredningsarbeidet foregår over en relativt kort periode, der flere fagområder skal utfylle hverandre og knyttes sammen. Underveis vil man få oppdatert kunnskap, og dette skal samordnes gjennom felles fildelingssystem og oppfølgingsmøte før utredningene ferdigstilles. Kulturminnebefaringer er allerede gjort, og det foreligger befaringsrapporter som denne fagrapporten bygger på.

1.4.4.5 Usikkerhet til datagrunnlag

Det er et mangfold av datagrunnlag tilgjengelig i åpne offentlige kilder. Disse kildene gir et rikt og mangfoldig grunnlag for utredningen, og vil sammen med flere av de øvrige utredningstema være et godt beslutningsgrunnlag. Kulturminner i området er befart og innmålt. Det vil alltid være en usikkerhet til om man gjør funn av kulturminner ved arbeid i mark.

1.4.4.6 Usikkerhet knyttet til skjønsmessige vurderinger

Vurderinger basert på skjønn er ofte nødvendig, spesielt når man vurderer påvirkning og konsekvens. Det kan for eksempel variere fra utreder til utreder om påvirkningen av en plan eller et tiltak vurderes til at miljøverdiene blir forringet eller betydelig forringet. Dette er et moment som ikke er til å komme unna, den enkeltes erfaringer, kulturelle eller faglige bakgrunn, personlige tenkemåte osv. vil alltid ha en viss betydning i utredninger.

Relatert til KULTURMINNER kan det være at man oppfatter betydning av historiske hendelser ulikt, at man har ulikt ståsted og preferanser for hvilke kulturminner som bør/må bevares, stedets historie og fremtid, utforming av det bygde landskap osv. Usikkerheten er minimert ved å vektlegge kulturminnemyndighetenes innspill og befaringsrapporter.

2 Rammer for utredningen

Konsekvensutredningen skal omfatte hele planen eller tiltaket, og også nødvendig infrastruktur som nettilknytning, adkomst- og internveier og kaier med mer. Både positive, negative, direkte, indirekte, midlertidige og varige virkninger, virkninger på både kort og lang sikt og samlede virkninger skal beskrives. Konsekvensutredningen bør være tydelig på hva slags virkninger det er snakk om, og ha spesielt fokus på permanente, eller irreversible, virkninger.

Det skal framgå av konsekvensutredningen hvilke avbøtende tiltak man har vurdert, og konsekvensen for planen eller tiltaket bør også framstilles, men separat, med avbøtende tiltak som er gjennomført.

Konsekvensutredningsrapporten skal utarbeides av personer med relevante og tilstrekkelige faglige kvalifikasjoner på det aktuelle fagfeltet. Dette inkluderer undersøkelser i felt, og tolking og vurdering av foreliggende materiale.

2.1 Planprogrammet

Planprogrammet angir følgende for tema KULTURMINNER OG KULTURMILJØ:

Utredningen skal inneholde befaringer, undersøkelser og rapporter for samiske kulturminner, kulturminner på land og kulturminner i sjø.

Metode i følge M-1941 kapittel 3.3 kulturmiljø.

2.2 Metode

Anerkjent metodikk skal brukes der dette finnes. For kulturmiljø og andre tema knyttet til klima og miljø benyttes miljødirektoratets metode som beskrevet i M1941.

Utredningen er basert på veileder M-1941, kapittel 3.3 kulturmiljø. Metoden for å fastsette samlet konsekvens er delt i steg 1 – 6:

1. Delområder
2. Sett verdi for hvert delområde
3. Vurder hvordan planen påvirker kulturminnene i hvert delområde
4. Bruk konsekvensvifta for å fastslå konsekvensen i hvert delområde
5. Vurder samlet konsekvens for kulturmiljø for hvert alternativ
6. Sammenstill og avvei konsekvensene og vurderingene for alle klima og miljøtemaene.

2.2.1 Delområder

Utredningsområdet tilsvarer hele planområdet og influensområdet som angitt i planprogrammet.

Delområder tilsvarer kulturmiljøer som er påvist innenfor utredningsområdet. Avgrensning av kulturmiljø gjøres med bakgrunn i identifisering av type kulturmiljø, skala, andre kriterier og kartfesting av avgrensning.

I denne utredningen forholder vi oss til undersøkelser og angivelser fra kulturminnemyndighetene som har registrert og undersøkt kulturminnene.

2.2.2 Verdisetting

Verditabellene er hjelp til å angi verdier for delområdene ut fra deres egenskaper. Vurder hvilke kategorier som er mest relevante. Dersom verdien er stor eller svært stor kan det gi grunnlag for innsigelse i ht T-2/16 nasjonale og vesentlige regionale interesser.

Tabell: Verdisetting av kulturminner og kulturlandskap

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
Kulturminnet/ kulturmiljøet har betydning som kilde til historien for perioder eller tema der det fins få eller ingen skriftlige kilder	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har svært begrenset betydning som kilde til historien for perioder eller tema der det fins få eller ingen skriftlige kilder. Andre kulturmiljøer vil kunne gi mer kunnskap om samme periode/tema. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har begrenset betydning som kilde til historien for perioder eller tema der det fins få eller ingen skriftlige kilder, både i seg selv og sammenlignet med andre kulturmiljøer. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har betydning som kilde til historien for perioder eller tema der det fins få eller ingen skriftlige kilder, både i seg selv og sammenlignet med andre kulturmiljøer. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har stor betydning som kilde til historien for perioder eller tema der det fins få eller ingen skriftlige kilder, både i seg selv og sammenlignet med andre kulturmiljøer. Kulturminnet/ kulturmiljøet vil kunne bidra med unik kunnskap om perioder eller tema som er dårlig dekket av skriftlige kilder. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har svært stor betydning som kilde til historien for perioder eller tema der det fins få eller ingen skriftlige kilder, både i seg selv og sammenlignet med andre kulturmiljøer. Kulturminnet/ kulturmiljøet vil kunne bidra med omfattende og unik kunnskap om perioder eller tema som er dårlig dekket av skriftlige kilder.
Kulturminnet/ kulturmiljøet er knyttet til tro eller tradisjoner	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er i svært liten grad knyttet til tro eller tradisjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er i noen grad knyttet til tro eller tradisjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er knyttet til tro eller tradisjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er i stor grad knyttet til viktig tro eller tradisjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er i svært stor grad og eller tradisjoner.
Kulturminnet/ kulturmiljøet er av betydning for en eller flere etniske grupper (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet inneholder få elementer, som også er av begrenset betydning for en eller flere etniske grupper. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet inneholder noen elementer som er av noe betydning for en eller flere etniske grupper. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet inneholder flere elementer som er karakteristiske og av betydning for en eller flere etniske grupper. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er helhetlig, karakteristisk, og av stor betydning for en eller flere etniske grupper. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er helhetlig, godt bevart, karakteristisk, og av særlig stor betydning for en eller flere etniske grupper.
Kulturminnet/ kulturmiljøet er knyttet til en sosial gruppe eller viser en sosial sammenheng med betydning for historien	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er i svært liten grad knyttet til en sosial gruppe eller viser en sosial sammenheng med betydning for historien. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er til en viss grad knyttet til en sosial gruppe eller viser en sosial sammenheng med noe betydning for historien. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er knyttet til en sosial gruppe eller viser en sosial sammenheng med betydning for historien. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er klart knyttet til en sosial gruppe eller viser en sosial sammenheng med stor betydning for historien. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er klart knyttet til en sosial gruppe eller viser en sosial sammenheng med særlig stor betydning for historien på en lett lesbar måte.
Kulturminnet/ kulturmiljøet representerer en eller flere faser eller virksomheter med betydning for historien/ utviklingen	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet representerer i svært liten grad en eller flere faser eller virksomheter med betydning for historien/utviklingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet representerer til en viss grad en eller flere faser eller virksomheter med betydning for historien/utviklingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet representerer en eller flere faser eller virksomheter med betydning for historien/utviklingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet representerer i stor grad en eller flere faser eller virksomheter med særlig betydning for historien/utviklingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet representerer i svært stor grad og på en tydelig måte en eller flere faser eller virksomheter med særlig betydning for historien/utviklingen.
Kulturminnet/ kulturmiljøet inneholder og preges av verdifull byggeskikk eller arkitektur eller inneholder kulturminner med kunstnerisk verdi	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet inneholder i svært liten grad verdifull byggeskikk eller arkitektur eller inneholder kulturminner med kunstnerisk verdi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet inneholder og preges av byggeskikk eller arkitektur eller inneholder kulturminner med kunstnerisk verdi av begrenset betydning. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet inneholder og preges av verdifull byggeskikk eller arkitektur eller inneholder kulturminner med kunstnerisk verdi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er helhetlig, og preges i stor grad av særlig verdifull byggeskikk eller arkitektur eller inneholder kulturminner med stor kunstnerisk verdi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet er helhetlig og velbevart, og preges i svært stor grad av særlig verdifull byggeskikk eller arkitektur eller inneholder kulturminner med særlig stor kunstnerisk verdi.
Kulturminnene/kulturmiljøet har en klar, intern kulturhistorisk sammenheng, en klar byform eller bystruktur av historisk betydning og/eller viser en klar sammenheng mellom natur/kultur	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har ingen intern kulturhistorisk sammenheng eller sammenheng mellom natur/kultur. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har til en viss grad en intern kulturhistorisk sammenheng og/eller viser til en viss grad sammenheng mellom natur/kultur. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har en klar, intern kulturhistorisk sammenheng og/eller viser en klar sammenheng mellom natur/kultur. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har i stor grad en klar, intern kulturhistorisk sammenheng og/eller viser i stor grad en klar sammenheng mellom natur/kultur. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har i svært stor grad en klar, intern kulturhistorisk sammenheng som er lesbar og godt bevart, og/eller viser i svært stor grad en klar sammenheng mellom natur/kultur.
Kulturminnet/ kulturmiljøet har en bruk som er forenlig med kulturminneinteressene, eller betydning som ressurs for utvikling og verdiskaping, eller formidling	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har i svært liten grad en bruk som er forenlig med kulturminneinteressene, eller betydning som ressurs for utvikling og verdiskaping, eller formidling. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har i en viss grad en bruk som er forenlig med kulturminneinteressene, eller betydning som ressurs for utvikling og verdiskaping, eller formidling. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har en bruk som er forenlig med kulturminneinteressene, eller betydning som ressurs for utvikling og verdiskaping, eller formidling. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har i stor grad en bruk som er forenlig med kulturminneinteressene, eller betydning som ressurs for utvikling og verdiskaping, eller formidling. 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturminnet/ kulturmiljøet har i svært stor grad en bruk som er forenlig med kulturminneinteressene, eller betydning som ressurs for utvikling og verdiskaping, eller formidling.

For noen kulturminner og kulturmiljø er det allerede gjort vurderinger, det gjelder blant annet

kulturminner som er automatisk freda gjennom kulturminneloven, gjennom fredningsvedtak, listeføring eller vedtak etter plan- og bygningsloven.

Etter at skal verdisetningen fremstilles på et verdikart med fargekoder.

Fargebruk på verdikart

	Anbefalt signatur	RGB-farge ³⁹ /strektykkelse
Avgrensning av planområdet	-----	Sort, stiplet linje
Uten betydning		217, 217, 217 (50% transparent)
Noe verdi		255, 254, 55 (50% transparent)
Middels verdi		254, 192, 45 (50% transparent)
Stor verdi		253, 112, 50 (50% transparent)
Svært stor verdi		175, 15, 15 (50% transparent)

2.2.3 Påvirkning

Vurder i hvilken grad området blir påvirket av planene eller tiltaket. Påvirkningstabellen hjelper deg med å fastsette riktig påvirkningsgrad. Relevante støtteverktøy i dette arbeidet er tekniske planer, visualiseringer, synlighetskart og beregninger av for eksempel vannføringsendringer eller antatt arealbeslag.

Tabellen under viser hvordan de ulike typene påvirkning over kan brukes til å vurdere grad av påvirkning for landskap. I tillegg til å angi påvirkning på skalaen fra Forbedret til Sterkt forringet, skal du vurdere plassering **innenfor** kategorien. Dette er svært viktig for å kunne sette en riktig konsekvensgrad i neste steg i veilederen. Begrunn vurderingene i en kort og konsis tekst. Påvirkning kan i tillegg fremgå av illustrasjoner eller ved visualisering. Vurderingen skal bygge logisk opp under kriteriet som er brukt.

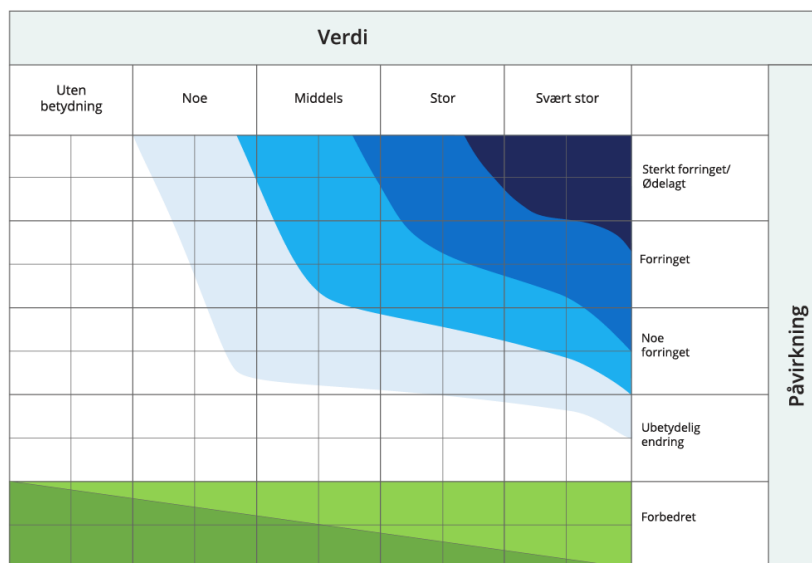
Tabell for vurdering av planen eller tiltakets påvirkning på landskap

Planen eller tiltakets påvirkning	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Areal	Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringt landskap.	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med ingen/ubetydelig påvirkning på landskapskarakteren.	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med noe negativ påvirkning på landskapskarakteren.	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med negativ påvirkning på landskapskarakteren.	Tiltaket medfører arealbeslag og/eller direkte fysiske endringer med stor negativ påvirkning på landskapskarakteren.
Skala/dimensjoner	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet og framhever denne.	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala.	Tiltaket dominerer over landskapets skala.	Tiltaket dominerer i stor grad over landskapets skala.
Visuell fjernvirkning	N.A.	Tiltaket har ingen/ubetydelige visuelle virkninger.	Tiltaket har visuelle virkninger som i noen grad forringet opplevelsen av delområdet.	Tiltaket har visuelle virkninger som forringet opplevelsen av delområdet.	Tiltaket har visuelle virkninger som dominerer og forringet opplevelsen av delområdet.
Utforming og lokalisering	Tiltaket bygger opp under romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller reduserer fragmentering.	Tiltaket bryter ikke/i ubetydelig grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører ingen/ubetydelig fragmentering.	Tiltaket bryter noe med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører noe fragmentering.	Tiltaket bryter med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører fragmentering.	Tiltaket bryter i stor grad med romlige og/eller funksjonelle mønstre og sammenhenger i landskapet, og/eller medfører omfattende fragmentering.
Arkitektonisk utforming	Tiltaket fremstår som en særlig god arkitektonisk helhet, og/eller har særlig god design.	Tiltaket fremstår som en arkitektonisk helhet.	Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har noe dårlig design.	Tiltaket fremstår i liten grad som en arkitektonisk helhet, og/eller har dårlig design.	Tiltaket fremstår helt uten arkitektonisk helhet, og/eller har svært dårlig design.

2.2.4 Konsekvens for hvert delområde

For å komme frem til en samlet konsekvensgrad for landskap, skal det først gjøres en vurdering av konsekvens for hvert delområde. Bestem konsekvensgraden for hvert delområde ved å sammenstille vurderingene av verdi og påvirkning og plassere disse i konsekvensvifta.

Konsekvensvifta viser hvor alvorlig konsekvensene ved planen eller tiltaket forventes å bli. Det skal utarbeides en konsekvensvifte for hvert alternativ som konsekvensutredes.

Konsekvensgraden for hvert enkelt delområde skal begrunnes av den som gjennomfører vurderingen. Dette danner grunnlaget for en konsekvensvurdering av samlet konsekvens for landskap for hvert alternativ som konsekvensutredes.

Denne tabellen viser konsekvensgradene som følger av ulike kombinasjoner av verdi og påvirkning. Konsekvensgraden skal begrunnes for hvert delområde og det skal redegjøres for usikkerhet.

Tabell: Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
---	Svært alvorlig miljøskade	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for området. Gjelder kun for områder med stor eller svært stor verdi.
---	Alvorlig miljøskade	Alvorlig miljøskade for området
--	Betydelig miljøskade	Betydelig miljøskade for området
-	Noe miljøskade	Noe miljøskade for området
0	Ubetydelig miljøskade	Ingen eller ubetydelig miljøskade for området
+/++	Noe miljøforbedring. Betydelig miljøforbedring	Miljøgevinst for området. Noe forbedring (+) eller betydelig forbedring (++)
+++/>++++	Stor miljøforbedring. Svært stor miljøforbedring	Stor miljøgevinst for området. Stor (+++) eller svært stor (++++) forbedring. Benyttes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket

2.2.5 Vurdere konsekvenser for landskap

I dette steget skal du sammenstille konsekvens for de ulike delområdene for hvert alternativ og fastsette en samlet konsekvens. I tilfeller hvor det kun er ett alternativ skal du fastsette samlet konsekvens for dette alternativet.

Utredning må begrunne den samlede konsekvensgraden, slik at det kommer tydelig fram hva som er utslagsgivende, og hva som skiller alternativene fra hverandre og fra nullalternativet.

Samlet konsekvensgrad for landskap skal følge med videre i sammenstillingen av konsekvenser for

alle klima- og miljøtemaene i neste ledd av utredningen.

2.2.6 Sammenstille konsekvenser for alle klima- og miljøtema

Alle miljøtema sammenstilles i tabell. I tillegg utarbeides kort tekst som beskriver viktige og utslagsgivende virkninger av planen eller tiltaket. Alle vurderinger begrunnes.

Sammenstilling med øvrige fagtema

Det finnes ikke veiledere for alle relevante faktorer i forskriften § 21, og det er derfor krevende å beskrive hvordan en konsekvensutredning bør sammenstilles og konkludere. Anbefalinger i veileder for hvilke vurderinger som bør gjøres:

- Vurder hvordan de ulike temaene bør vektas i forhold til hverandre i den aktuelle planen eller tiltaket.
- Vurder planen eller tiltakets samlede virkninger, sett i lys av allerede gjennomførte vedtatte eller godkjente planer eller tiltak i influensområdet.
- Begrunn vurderingene som er gjort.

3 Beskrivelse

3.1 Lokalisering

Planområdet ligger på Drag i Hamarøy kommune. Drag ligger på sørvestsiden av Tysfjorden, og planområdet er eksponert mot øst-nordøst – mot fjorden. Lokaliseringen er tilknyttet eksisterende industriområde der det har foregått foredling av kvarts gjennom flere tiår.

3.2 Planområde

Planområdet har et areal på 0,33 km², og ligger mellom Hellandsveien og strandlinja, og strekker seg ut i sjøen for å gi plass til dypvannskai med tilhørende havneområde i sjø og på land.

3.3 Utredningsområde og delområder

Utredningsområdet tilsvarer influensområde tilsvarende planprogrammet punkt 6.2. med en liten justering for å få med krigsminner på åsen like vest for influensområdet.

(rød + blå linje rundt planområdet som er vist med sort linje)

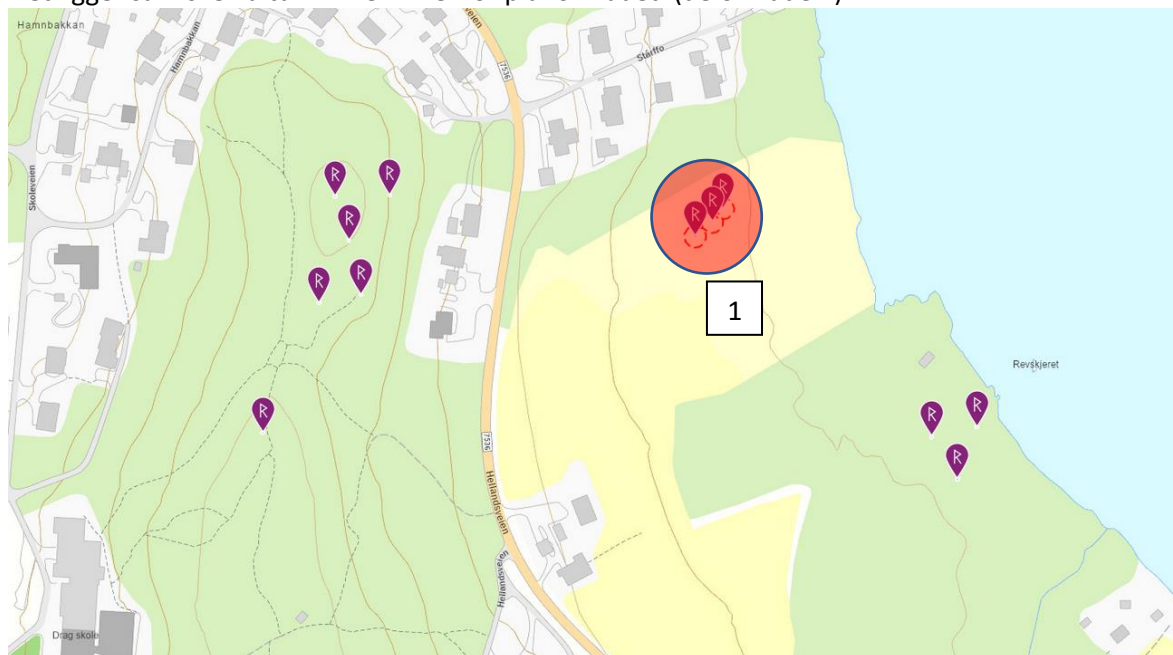

Delområder for kulturminner og kulturmiljø. Det avsettes delområder rundt registrerte kulturminner. Delområder angis på kart i beskrivelser under punkt 3.4 – 3.7 i etterfølgende tekst. Farge brukt i kart illustrerer delområdets verdi.

- Delområde 1 Samiske kulturminner
- Delområde 2 Krigsminner ved Revskjæret
- Delområde 3 Krigsminner på åsen
- Delområde 4 Krigsminner på Hamnesodden

3.4 Samiske kulturminner

Det ligger samiske kulturminner innenfor planområdet. (delområde 1)

Kulturminner – kulturminnesok.no

Sametinget foretok befaring av planområdet den 18.10.2022. Det er tidligere registrert samiske kulturminner i planområdet, og disse ble gjenfunnet, kontrollregistrert og lagt inn i Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden med IDnr.

- ID294031 (*automatisk fredet, lagt inn av Sametinget 18.10.2022*)
Kulturminnet er én av tre gammetufter som ligger sammen med få meters mellomrom. Dette er den nordligste tufta av de tre, ca 100 m fra flomålet. Ytre mål nord/sør: 7 m. Ytre mål øst/vest 4,5 m. Dybde inni tufta ca 50 cm. Funn av trekull ved jordborstikk i nordre voll. Ikke funn av trekull ved jordborstikk inne i tufta. VOLLene har uklar avgrensning, men bredden er opp mot 50 cm. Den nordre enden av tufta har en utflytende voll, kanskje etter et slags inngangsparti. En og annen stein kan kjennes i vollene.
- ID294033 (*automatisk fredet, lagt inn av Sametinget 18.10.2022*)
Kulturminnet er én av tre gammetufter som ligger med få meters mellomrom ca 100 m fra flomålet. Denne ligger 2-3 m sør for ID 294031, vollene går nærmest i ett. Ytre mål nord/sør 5,5 m. Ytre mål øst/vest 4 m. Dybde inne i tufta ca 30 cm. Fire store bjørk i nordre voll. Kan kjenne en og annen stein i vollene. Ingen funn av trekull ved stikk med jordbor.
- ID294035 (*automatisk fredet, lagt inn av Sametinget 18.10.2022*)
Kulturminnet er én av tre gammetufter som ligger med få meters mellomrom ca 100 m fra flomålet. Denne ligger 2-3 m sør for ID 294031, vollene går nærmest i ett. Ytre mål nord/sør 5,5 m. Ytre mål øst/vest 4 m. Dybde inne i tufta ca 30 cm. Fire store bjørk i nordre voll. Kan kjenne en og annen stein i vollene. Ingen funn av trekull ved stikk med jordbor.

Kulturminnene kategoriseres som samiske gammetufter, og er automatisk fredet. Sametinget anser gammetuftene for å være verdifulle kulturminner. Det er de eneste gammetuftene som er registrert i Dragsområdet, og formidler historisk tidsdybde på stedet. (Brev av 17.11.2022, ref 22/34310)
Med bakgrunn i denne tilbakemeldingen utredes deltema «samiske kulturminner» videre. Relatert til skala-inndeling i M1941 plasseres disse i romlig nivå «byggnings- eller objektnivå».

3.5 Kulturminner på land

Nordland Fylkeskommune har vurdert det som lite sannsynlig at planene kommer til å berøre kulturminner som de har forvaltningsmyndighet for, og har ikke behov for å gjennomføre en §9-registrering. (Brev av 25.08.2022 ref 22/12911-3)

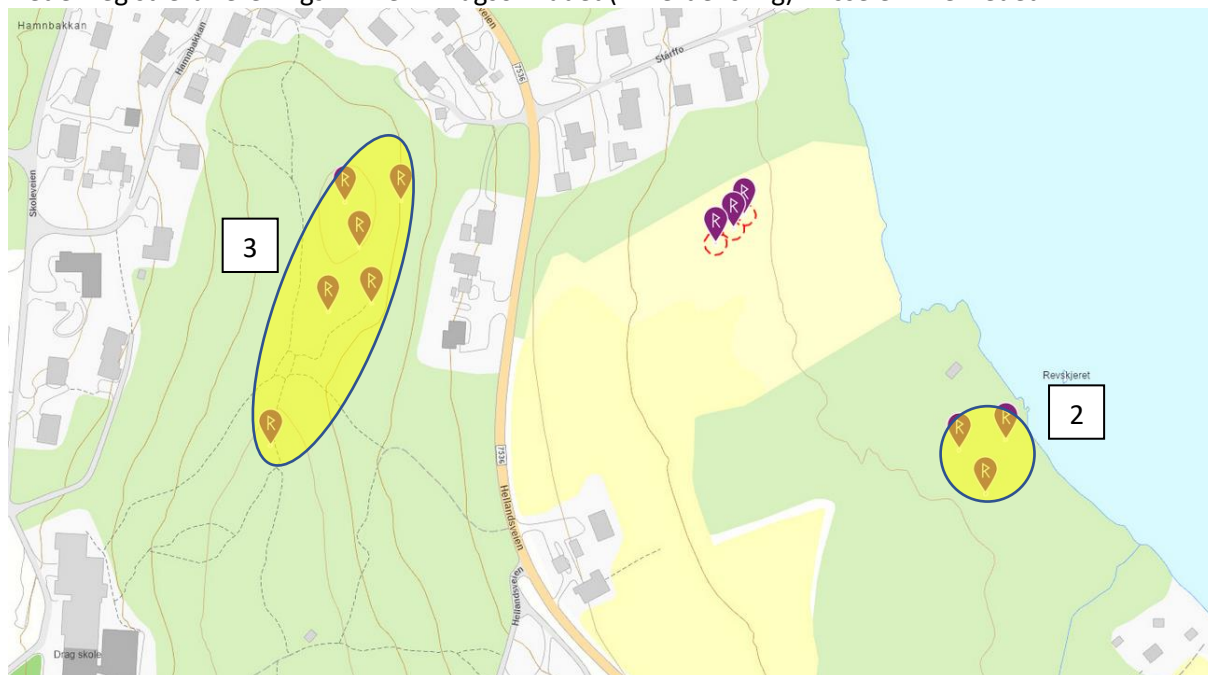
Med bakgrunn i denne tilbakemeldingen utredes ikke deltema «kulturminner på land» videre.

3.6 Kulturminner i sjø

Det ble gjennomført marinarkeologiske undersøkelser 14.-15.09.2022 av Universitetsmuseet, UiT Norges arktiske universitet. Befaringen omfattet både i fjæra og sjøområdet i planområdet. Det ble ikke påvist automatisk vernede eller fredete kulturminner innenfor tiltaksområdet. En begrenset mengde med moderne løsfunn ble registrert i fjæresonen. (Brev av 16.09.2022 ref 2022/8882) Med bakgrunn i denne tilbakemeldingen utredes ikke deltema «kulturminner i sjø» videre.

3.7 Krigsminner

Det er registrert flere krigsminner i Dragsområdet (2. verdenskrig). Disse er ikke fredet.

Krigsminner – kulturminnesok.no

3.7.1 Ved Revskjæret

Innenfor planområdet ligger 3 registreringer (delområde 2)

- ID294043 (*ikke fredet, lagt inn av Sametinget, 18.10.2022*)
Tydelig sirkulær tørrmur. Bredder på muren er ca 60 cm. Høyde 60 - 70 cm. Mot øst, i retning havet, er det en åpning ca 2 m bred. Muren er mosegrodd. Vokser furutrær inni. I følge lokale folk skal dette ha vært fundament for store telt, brukt under krigen.
- ID294056 (*ikke fredet, lagt inn av Sametinget, 19.10.2022*)
Tydelig sirkulær tørrmur. Bredder på muren er ca 60 cm. Høyde 60 - 70 cm. Mot vest er det en åpning i muren, åpningen er ca 3 m bred. Muren er mosegrodd. Vokser furutrær inni. I følge lokale folk skal dette ha vært fundament for store telt, brukt under krigen.
- ID294057 (*ikke fredet, lagt inn av Sametinget, 19.10.2022*)
Tydelig sirkulær tørrmur. Bredder på muren er ca 60 cm. Høyde 60 - 70 cm. Åpning mot havet. Strukturen har et rotete uttrykk. Muren er mosegrodd. Vokser furutrær inni. I følge lokale folk skal dette ha vært brukt til et slags «fengsel». Den ligner såpass mye på de to andre i nærheten at det er nærliggende å tro at også denne har vært fundament for et slag telt.

3.7.2 På ås vest for Hellandsveien

Like inntil utredningsområdet ligger en gruppe med seks registrerte krigsminner, rundt en høyde i terrenget vest for Hellandsveien 27-33. (delområde 3)

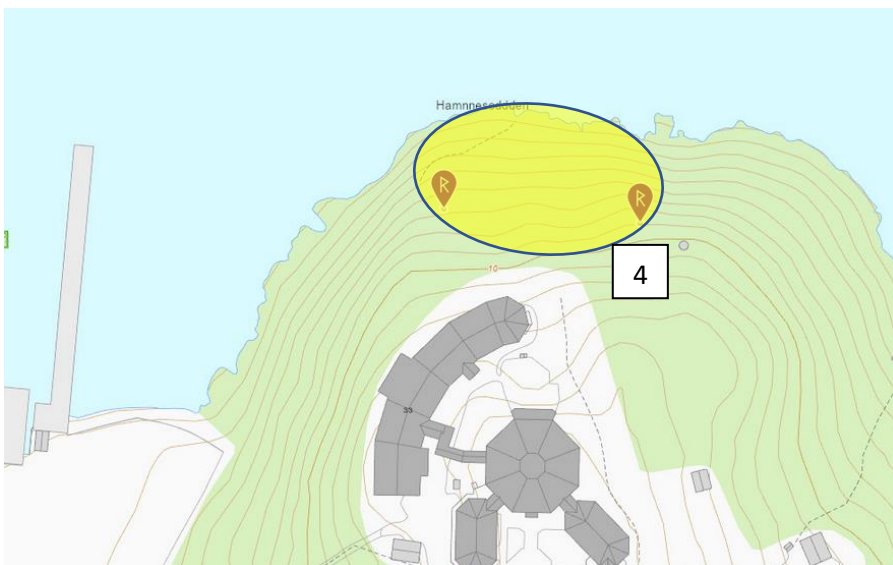
- ID175552 (*ikke fredet, lagt inn av Sametinget 10.03.2014*)
Murt bunkers som har 2 ulike innganger. Størrelse på bunkersen er ca 7-8 m i diameter. En større åpning på ca 1 x 1 m på toppen av bunkersen/i taket, en mindre åpning på ca 40 x 40 cm, samt et mindre hull på ca 15 cm i diameter (sannsynligvis til rør). Denne har en oppmurt gang til EM3 Bunkers (avstand ca 20 m).

Om dette området skriver Hveding følgende: «Men forsvaret av denne vakre og sentrale staden for området var det viktigste for tyskarane. På haugene kring Drag sette dei opp 12 store kanonartil å verja lægeret sitt med. I kring bygde dei så ei mengd ammunisjonshus (lotyhus), betongkjellar og bunkers. No tok dei russefangar dit... » (Hveding 1955:35).

Registrert 1 tunellsystem, 4 bunkerser med forbindelse til hverandre i form av oppmurte ganger, samt 1 tuft. Ca størrelse på anlegget er 100 x 100 m. Området er kjent blant lokalbefolkningen, og mange skal ha lekt her som barn. Det er store mengder søppel inni de ulike enkeltminnene. Stedet bærer preg av å ha vært benyttet som søppelplass

- ID175553 (*ikke fredet, lagt inn av Sametinget 10.03.2014*)
Murt bunkers med skytestilling mot sjøen. 1 inngang. Forbindelse herfra til EM5 Bunkers i form av gang.
- ID175558 (*ikke fredet, lagt inn av Sametinget 10.03.2014*)
Består av 1 enkeltminne, en mulig vaktby. Ligger på Mohågen, like i nærheten av et større militæranlegg fra krigen (Lokalitet 7).
Oppmurt av stein, ca 3x3 m, høyde på mur ca 50 cm. Godt synlig og klart markert.
- ID175561 (*ikke fredet, lagt inn av Sametinget 10.03.2014*)
Tunell som strekker seg langt inni berget, full ståhøyde inni, samt flere «rom» med mulige tregulv. Noe søppel ligger innvendig, men mye er nok ryddet i forbindelse med prosjektet som er igangsatt i privat regi. Totalt 3 innganger: tunnelåpningen/hovedinngangen, samt 2 andre. En av inngangene er ryddet av lokal ungdom (jf ovenfor), og ligger i nærheten av EM2 Bunkers. Ved tunellinngangen ligger piggtråd sammenrullet.
Større militæranlegg, beliggende på Mohågen, med god utsikt mot sjøen og leia inn Hellefjorden.
Om dette området skriver Hveding følgende: «Men forsvaret av denne vakre og sentrale staden for området var det viktigste for tyskarane. På haugene kring Drag sette dei opp 12 store kanonar til å verja lægeret sitt med. I kring bygde deiså ei mengd ammunisjonshus (lotyhus), betongkjellar og bunkers. No tok dei russefangar dit... » (Hveding 1955:35).
Registrert 1 tunellsystem, 4 bunkerser med forbindelse til hverandre i form av oppmurte ganger, samt 1 tuft. Ca størrelse på anlegget er...
- ID175563 (*ikke fredet, lagt inn av Sametinget 10.03.2014*)
Murt bunkers med skytestilling mot sjøen. 1 inngang. Forbindelse herfra til EM5 Bunkers i form av gang.
- ID175564 (*ikke fredet, lagt inn av Nordland fylkeskommune 10.03.2014*)
Murt bunkers med 2 innganger. Denne har oppmurt gang til EM4 Bunkers (avstand ca 20 m).

3.7.3 På Hamnesodden

Innenfor utredningsområdet, men utenfor plangrensa ligger det to krigsminnelokaliteter. Det er to registreringer ytterst på Hamnesodden, like nord for Árran (delområde 4)

- ID175559 (*ikke fredet, lagt inn av Nordland fylkeskommune, 10.03.2014*)
Består av 2 enkeltminner, 1 bunkers og 1 mulig skytterstilling. Ligger ca 40 m NNØ for Árran, på Hamnesodden, helt i sjøkanten.
Bunkers, murt opp av stein. Ca 5 m i diameter, høyde ved inngangen ca 2 m. Utenfor inngangen en flate, her kan det stått en kanon. Den er full av vann, så vi fikk ikke anledning til å se inni. Godt synlig. I umiddelbar nærhet til sjøen, og med god utsikt.
- ID175560 (*ikke fredet, lagt inn av Nordland fylkeskommune, 10.03.2014*)
Steinsetting, tolket som mulig skytterstilling. Består av en avlang steinsetting som ligger inntil bergvegg. Mellom steinmuren og bergveggen en fordypning, som godt kunne fungert som skjul. Mål ca 3 x 1,5 m, dybde ca 0,5-1 m. I dag ligger det bjørkekvister i fordypningen, den er altså brukt som avfallsplass når man har tynnet skogen i området.

Med bakgrunn i disse registreringene utredes deltema krigsminner videre, og influensområdet justeres litt for å få med krigsminner som ligger på åsen ovenfor planområdet.

Relatert til skala-inndeling i M1941 plasseres disse i romlig nivå «byggnings- eller objektnivå».

4 Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens

For de beskrevne kulturminnene er det ingen vesensforskjell mellom alternativ 1 og 2. Alternativene vurderes derfor likt. For de samiske kulturminnene i delområde 1 er vi allerede kjent med forvaltningskrav om fredning av kulturminneområdet, og forutsetter derfor i den videre vurderingen at det i planen legges inn en hensynssone i plankart med tilhørende bestemmelser om vern.

4.1 Samiske kulturminner (delområde 1)

4.1.1 Verdi

Sametinget har i sitt innspill til planarbeid og i befæringsrapport uttrykt at kulturminnene er verdifulle og automatisk fredet. Planforslaget slik det er vist i alternativ 1 og 2 er i strid med kulturminneloven av 1978, §4. 2. ledd. Samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk fredet.

Relatert til verditablell har vi vurdert dette til svært stor verdi (automatisk fredet):

Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
------------------	-----------	---	--	--

Begrunnelse:

Kulturminnet/ kulturmiljøet er av betydning for en eller flere etniske grupper (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper):

Kulturminnet/ kulturmiljøet er helhetlig, godt bevart, karakteristisk, og av særlig stor betydning for en eller flere etniske grupper.

Kulturminnet/ kulturmiljøet har en bruk som er forenlig med kulturminneinteressene, eller betydning som ressurs for utvikling og verdiskaping, eller formidling:

Kulturminnet/ kulturmiljøet har i svært stor grad en bruk som er forenlig med kulturminneinteressene, eller betydning som ressurs for utvikling og verdiskaping, eller formidling.

Kulturminnet brukes i Árran lulesamiske senters formidlingsarbeid. De har gjennom konsultasjon bedt om at kulturminnet og adkomst til dette sikres, og gjerne skiltes.

4.1.2 Påvirkning

Planens alternativ 1 og 2 har avsatt formål bebyggelse – industri på kulturminnene.

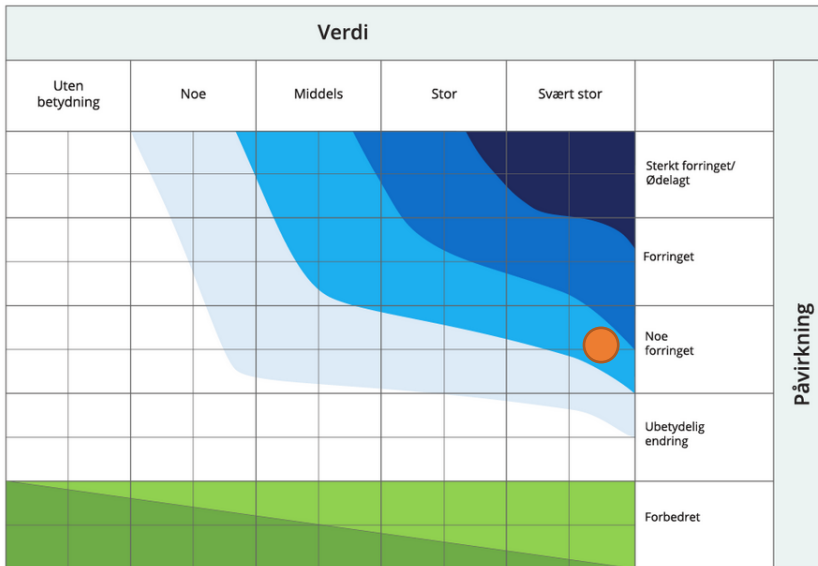
Planens påvirkning	Påvirkningsgrad	Begrunnelse
Direkte inngrep/arealbeslag	Ubetydelig endring	Ingen direkte inngrep / arealbeslag. Vi forutsetter videre at hensynssone med koordinater oppgitt av vernemyndigheten legges inn i planen.
Nærvirkninger (fysisk og visuell)	Noe forringet	Kulturminnet vil i noen grad påvirkes av støy og støv. Tiltak kan medføre endring av naturlig drenering, og endret erosjon som <u>kan</u> påvirke kulturmiljøet negativt. Klimaendringer kan forsterke disse forholdene.
Visuell fjernvirkning	Foringet	Utsynet fra kulturmiljøet blir sterkt endret fra kulturhistorisk viktige utsynspunkter i kulturmiljøet; utsikten utover fjæra og fjorden endres sterkt.
Tiltakets utforming	Noe forringet	Tiltaket framstår i noen grad som en konstruktiv helhet, har noe dominerende volumoppbygging og noe dårlig sammenheng med omgivelsene; Storskala industribebyggelse utvidelse

Påvirkningene er varige.

4.1.3 Konsekvens

Konsekvensgrad: -- betydelig miljøskade

Begrunnelse: Kulturminnet har svært stor verdi, og nærmiljøet vil endres betydelig, idet strandlinje og vegetasjon rundt kulturminnet omgjøres til industriområde med dypvannskai. Tiltak i planen kan også påvirke dreneringsforhold, og dermed påvirke kulturminnet.

4.2 Krigsminner

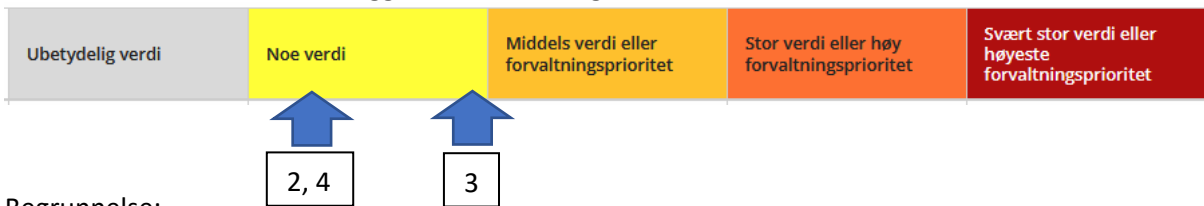
Delområdene 2, 3 og 4

4.2.1 Verdi

Nordland fylkeskommune og Sametinget som har registrert disse minnene, har ikke nevnt dem i sine innspill til planarbeid eller i rapporter.

Relatert til verditabell har vi vurdert verdien til «noe verdi» for alle delområder med krigsminner.

Delområde 3 på åsen / haugen er det største anlegget av disse, og må nok anses å ha noe større verdi enn de mindre restene av anlegg i delområde 2 og 4.

Begrunnelse:

Kulturminnet/ kulturmiljøet representerer en eller flere faser eller virksomheter med betydning for historien/ utviklingen:

Kulturminnet/ kulturmiljøet representerer til en viss grad en eller flere faser eller virksomheter med betydning for historien/utviklingen.

Kulturminnet/ kulturmiljøet har en bruk som er forenlig med kulturminneinteressene, eller betydning som ressurs for utvikling og verdiskaping, eller formidling:

Kulturminnet/ kulturmiljøet har i en viss grad en bruk som er forenlig med kulturminneinteressene, eller betydning som ressurs for utvikling og verdiskaping, eller formidling.

Kulturminner fra andre verdenskrig er viktige for forståelsen av hva de som levde i Norge under andre verdenskrig opplevde. Kulturminnene bidrar til at fortellingen holdes levende og ikke blir glemt.

4.2.2 Påvirkning

4.2.2.2 Delområde 2 ved Revskjæret

Delområde 2 ligger i sentralt byggeområde for ny havn.

Planens påvirkning	Påvirkningsgrad	Begrunnelse
Direkte inngrep/arealbeslag	Sterkt forringet	Ødelegger hele eller størstedelen av kulturmiljøet gjennom direkte inngrep/arealbeslag. Området fylles opp slik at kulturminnene forsvinner.
Dersom ikke kulturminnet berøres av direkte inngrep, vil det likevel kunne bli påvirket av de følgende faktorene:		
Nærvirkninger (fysisk og visuell)	Noe forringet	Kulturminnet vil i noen grad påvirkes av støy og støv. Tiltak kan medføre endring av naturlig drenering, og endret erosjon som <u>kan</u> påvirke kulturmiljøet negativt. Klimaendringer kan forsterke disse forholdene.
Visuell fjernvirkning	Forringet	Utsynet fra kulturmiljøet blir sterkt endret fra kulturhistorisk viktige utsynspunkter i kulturmiljøet; utsikten utover fjæra og fjorden endres sterkt.
Tiltakets utforming	Noe forringet	Tiltaket framstår i noen grad som en konstruktiv helhet, har noe dominerende volumoppbygging og noe dårlig sammenheng med omgivelsene; Storskala industribebyggelse utvidelse

Påvirkningene på delområde 2 er varige.

4.2.2.3 Delområde 3 i haugene

Delområde 3 ligger utenfor planområdet.

Planens påvirkning	Påvirkningsgrad	Begrunnelse
Direkte inngrep/arealbeslag	Ubetydelig endring	Ingen direkte inngrep/ arealbeslag
Nærvirkninger (fysisk og visuell)	Ubetydelig endring	Ingen eller ubetydelig visuell nærvirkning eller andre nærvirkninger.
Visuell fjernvirkning	Noe forringet	Utsynet fra kulturmiljøet blir noe endret fra kulturhistorisk viktige utsynspunkter i kulturmiljøet; utsikten utover fjæra og fjorden endres for en del av utsynsvinkelen.
Tiltakets utforming	Noe forringet	Tiltaket framstår i noen grad som en konstruktiv helhet, har noe dominerende volumoppbygging og noe dårlig sammenheng med omgivelsene; Storskala industribebyggelse utvidelse

4.2.2.4 Delområde 4 på Hamnesodden

Delområde 4 ligger utenfor planområdet og vil ikke bli påvirket av planen, og oppfattes heller ikke i sammenheng med tiltak innenfor planområdet.

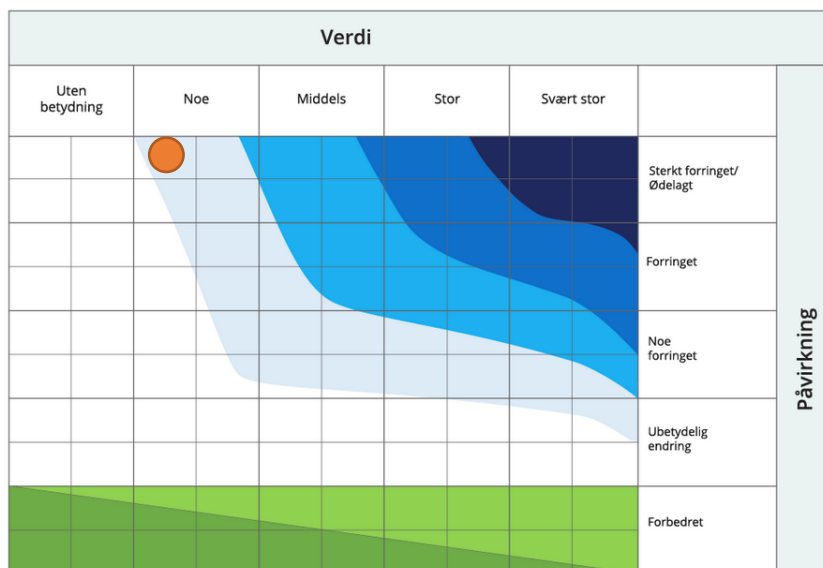
Påvirkning vurderes til «Ubetydelig endring» for delområde 4.

4.2.3 Konsekvens

4.2.3.2 Delområde 2 – krigsminner ved Revskjæret

Konsekvensgrad: - noe miljøskade

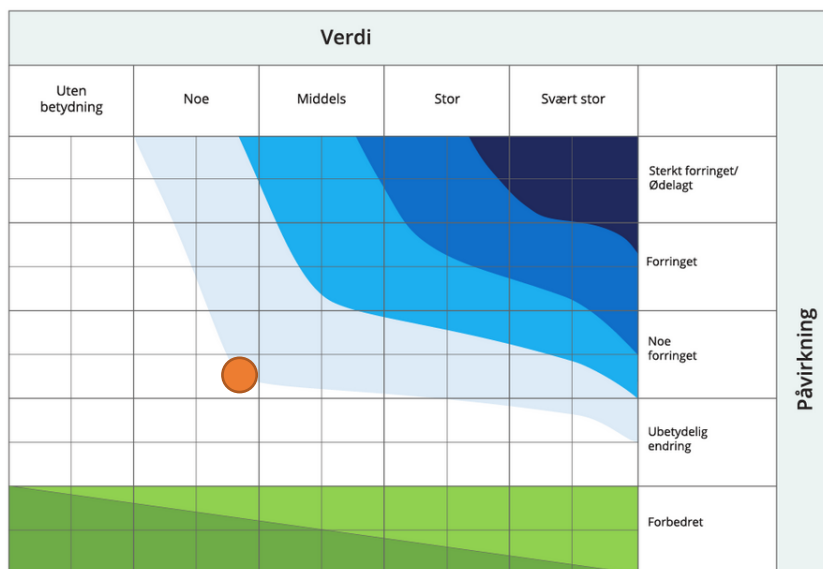
Begrunnelse: Kulturminnet har noe verdi, og vil bli fylt ned eller fjernet, dvs. ødelagt. Kulturminnet er ikke omtalt av kulturminnemyndigheten, og anses derfor å ha meget begrenset verdi utover at de er registrert i kulturminnebase.

4.2.3.3 Delområde 3 – krigsminner i haugene

Konsekvensgrad: - noe miljøskade

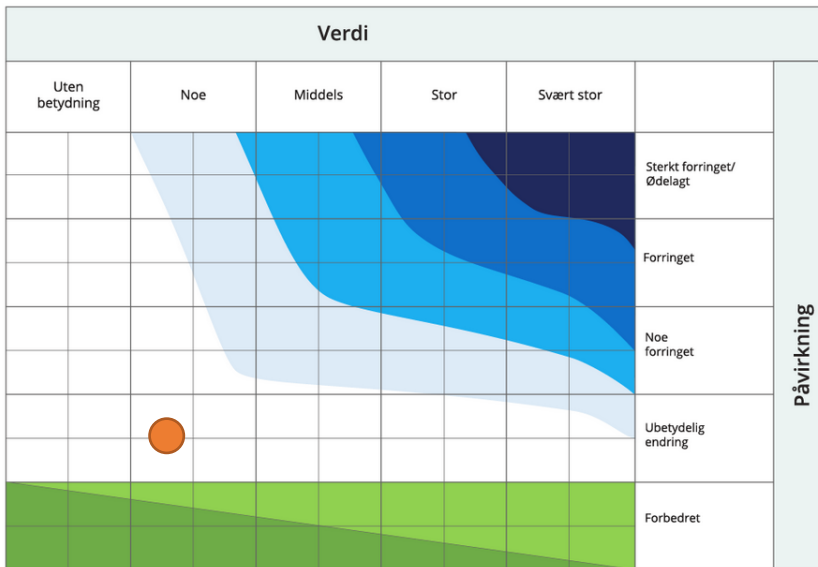
Begrunnelse: Kulturminnet har noe verdi, men berøres i svært liten grad av planforslaget

4.2.3.4 Delområde 4 – krigsminner på Hamnesodden

Konsekvensgrad: 0 ubetydelig miljøskade

Begrunnelse: Kulturminnet har noe verdi, men berøres ikke av planforslaget

4.4 Samlet konsekvens for kulturminner og kulturmiljø

Det gjøres først en vurdering av konsekvens for hvert delområde. Konsekvensgraden bestemmes ved sammenstilling av verdi og påvirkning og plasseres disse i konsekvensvifta for hvert alternativ. Det er gjort en skjønsmessig vurdering og sammenstilling av påvirkninger med begrunnelser som fremkommer i punkt 4.1 og 4.2.

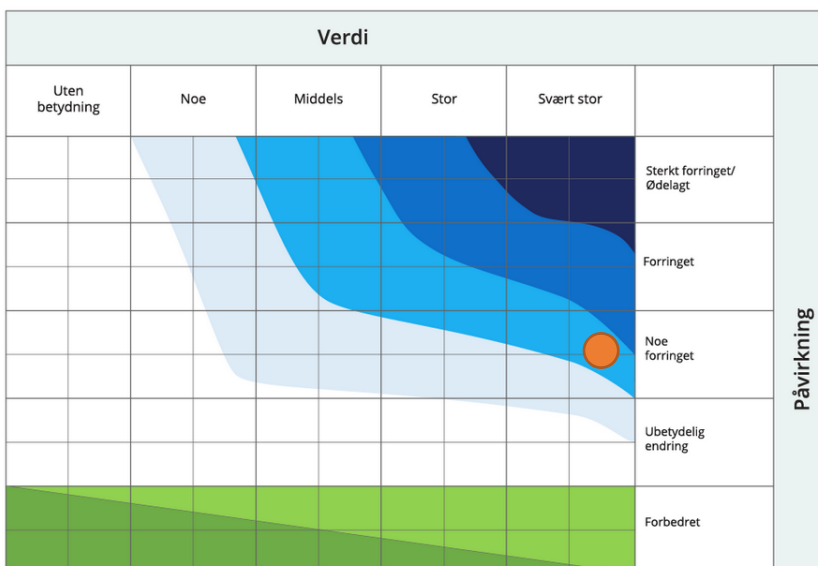
Det er ubetydelig forskjell mellom alternativ 1 og 2, konsekvensene vil være noenlunde likt forutsatt at det sikres hensynssone og adkomst til samiske kulturminnet i planområdet.

Konsekvensgrad: -- betydelig miljøskade

Begrunnelse:

De samiske kulturminnene har svært stor verdi, og nærmiljøet vil endres betydelig, idet strandlinje og vegetasjon rundt kulturminnet omgjøres til industriområde med dypvannskai. Tiltak i planen kan også påvirke dreneringsforhold, og dermed påvirke kulturminnet.

Krigsminnene innenfor plan-området har ikke den samme verneverdien, og tillegges mindre vekt i den samlede vurderingen. Det er valgt å ikke endre det samlede resultatet, da fredningskravet for det samiske kulturminnet uansett er absolutt.

4.5 Konsekvensgrad og rangering

Samlet sett vurderes planen å ha «noe negativ konsekvens» for kulturminner og kulturmiljø.

Rangering er 0 – så alternativ 1 – så alternativ 2. Begrunnelse i skjema nedenfor.

Alternativer		Alt 0	Et eller flere alternativer	
Vurderinger			Alternativ 1	Alternativ 2
Konsekvens for delområder	Delområde 1	0	Betydelig miljøskade (--)	Betydelig miljøskade (--)
	Delområde 2	0	Noe miljøskade (-)	Noe miljøskade (-)
	Delområde 3	0	Ubetydelig miljøskade (0)	Ubetydelig miljøskade (0)
	Delområde 4	0	Ikke berørt	Ikke berørt
Avveininger	Begrunne høy/lav vektlegging av enkelte delområder		Delområde 1 er automatisk fredet og tillegges størst vekt. Delområde 2 er krigsminner innenfor planområdet, men er ikke nevnt av kulturmyndigheter. Delområdene 3 og 4 ligger utenfor planområdet. Tillegges liten vekt	Som i alt. 1
	Samlede virkninger		Automatisk fredete kulturminner tillegges absolutt vektlegging, det forutsettes dessuten at hensynssone legges inn i plankart og bestemmelser. Kontekst vil uansett endres betydelig, og avbøtende tiltak må vurderes	Som i alt. 1
Vurdering av samlet konsekvens for miljøtema	Samlet konsekvensgrad		Noe negativ konsekvens	Noe negativ konsekvens
	Begrunnelse		Kun en liten del av alternativets område har konflikter. Ingen delområder har de høyeste konsekvensgradene	Som i alt. 1
Rangering	Rangering	1	2	3
	Begrunnelse for rangering		Ubetydelig forskjell i alternativ 1 og 2 forutsatt nødvendige tiltak med hensynssone mv. Endring av kontekst rundt kulturminnet i forhold til 0-alternativet er utslagsgivende, og alternativ 2 får derfor lavest rangering som følge av at boligområde erstattes av mulig industribebyggelse.	

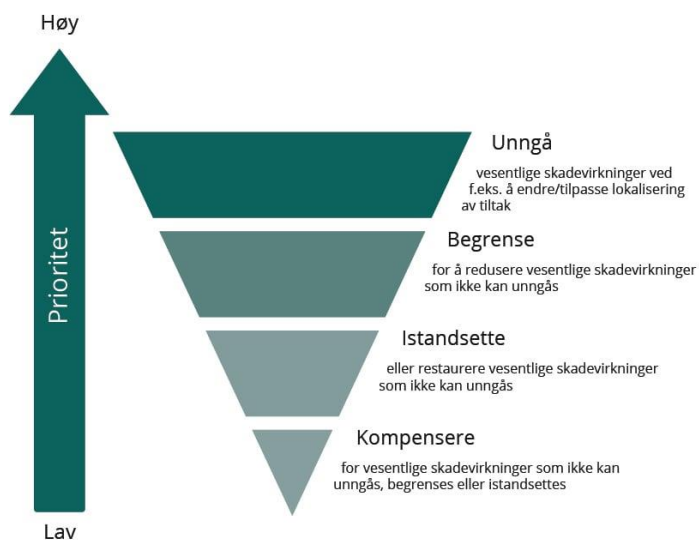
4.6 Konsekvenser i anleggsperioden

Tidsperspektivet for anleggsfase er 3-4 år. I denne perioden vil det være større påvirkning med støy og støv. Omgivelsene vil også oppfattes som mer urolige og i konflikt med kulturminnet. I tillegg er det i denne perioden faren er størst for at kulturminnet blir utsatt for inngrep dersom man ikke er tilstrekkelig oppmerksom på dette.

5 Avbøtende tiltak

5.1 Generelt

Når vi planlegger tiltak for utbygging av et område, er prinsippet om i størst mulig grad å unngå negative virkninger for miljø og samfunn sentralt. En rekke tiltak skal gjennomføres for å unngå vesentlige skadevirkninger for miljø og samfunn. De omtales som tiltakshierarkiet:

Høyeste prioritet er å unngå at planen eller tiltaket fører til skade. Deretter begrense skade, så istandsette eller restaurere. Siste utvei er å kompensere skade.

- Vurderingene skal dokumenteres og beskrives i konsekvensutredningen.
- Vurderinger av tiltaket og forventede konsekvenser på de ulike nivåene i tiltakshierarkiet må oppdateres underveis i utviklingen av den aktuelle planen eller tiltaket.
- Å forebygge virkninger henger tett sammen med forskriftens krav om å utrede relevante og realistiske alternativer, se [§ 19](#). Gjennom alternativer til utforming, teknologi, lokalisering, omfang og målestokk kan man både unngå og begrense negative virkninger.
- Ansvarlig myndighet skal der det er nødvendig stille krav om overvåking av vesentlige negative virkninger planen eller tiltaket vil kunne få for miljø og samfunn, se [§ 29](#).
- Beskrivelsen av de avbøtende tiltakene som iverksettes skal også omfatte planlagte overvåkningsordninger, se [§ 23](#).
- Noen avbøtende tiltak krever tillatelser etter plan- og bygningsloven eller sektorregelverk før de kan gjennomføres. Dette må avklares i den enkelte sak.

5.2 Forslag til tiltak

Det foreslås tiltak for nedenforstående tema relatert til KULTURMINNER OG KULTURMILJØ. Tiltakenes plassering i hierarkiet synliggjøres i tabellene.

5.2.1 Forringelse av samisk kulturminne (delområde 1)

Innenfor planområdet ligger et automatisk fredet kulturminneområde. Kulturminnet er registrert og innmålt høst 2022.

Prioritet	Alternativ 1	Alternativ 2
-----------	--------------	--------------

Unngå	Hensynssone i plankart og bestemmelser.	Hensynssone i plankart og bestemmelser.
Begrense	<ul style="list-style-type: none"> • Sørg for at det avsettes tilstrekkelig buffersone slik at ikke kulturmiljøet mister hele konteksten i landskapet. • Rekkefølgekrav om plan for overvannshandtering. • Krav om støvreduserende tiltak i anleggsperioden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sørg for at det avsettes tilstrekkelig buffersone slik at ikke kulturmiljøet mister hele konteksten i landskapet. • Rekkefølgekrav om plan for overvannshandtering. • Krav om støvreduserende tiltak i anleggsperioden.
Istandsette	Revegetere anleggsområdet	Revegetere anleggsområdet
Kompensere	-	-

5.2.2 Forringelse av krigsminner (delområde 2,3,4)

Krigsminner innenfor planområdet er registrert, men ikke fredet. Disse vil bli fjernet eller overfylt når tiltak i planen gjennomføres. Krigsminner utenfor planområdet er ikke berørt, eller i verste fall berørt i ubetydelig grad. Det anses derfor ikke aktuelt å foreslå avbøtende tiltak for disse.

6 Konklusjon

6.1 Generelt om virkningen av planen

Forutsatt at avbøtende tiltak som beskrevet innarbeides i reguleringsplanen, vil den mest merkbare virkningen av planens alternativ 1 og 2 være at viktige samiske kulturminner vil få en endring av sine omgivelser. Dette kan avbøtes ved å avsette størst mulig buffersone mot industri.

6.2 Rangering av alternativer

Relatert til KULTURMINNER OG KULTURMILJØ er det ikke en veldig stor forskjell på alternativ 1 og 2. Alternativ 1 kommer likevel litt mer positivt ut enn alternativ 2, fordi det vil være større og mer merkbart kontrast mellom kulturminneområde og industri enn mellom kulturminneområde og boligområde.

6.3 Usikkerhet

Det er foretatt befaringer i området, og det er dermed begrenset usikkerhet om hvilke kulturminner som finnes i planområdet. Det vil likevel alltid være risiko for å støte på løsfunn under arbeid i grunnen. Ved inngrep i terreng rundt de samiske kulturminnene i delområde 1, kan drenerings- og erosjonsforhold endres slik at kulturminnene påvirkes. Avsetting av tilstrekkelig buffersone er avgjørende for å unngå slik virkning. Det er imidlertid usikkert hvor stor en slik sone må være, da det avhenger av stedlige forhold i grunn, terreng, landskap og vegetasjon. Riksantikvaren angir at fredete kulturminner skal ha en buffersone på minimum 5 m i alle retninger.

Kilder

Plan- og bygningsloven

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>

Ot.prp. nr. 32 (2007-2008)

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/otprp-nr-32-2007-2008-/id500508/>

Forskrift om konsekvensutredninger

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854>

Kulturminneloven

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1978-06-09-50>

Miljødirektoratets veileder M-1941, kapittel 3.3 kulturmiljø

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/vurdere-miljokonsekvensene-av-planen-eller-tiltaket/kulturmiljo/>

Riksantikvarens kulturminnesøk

<https://www.kulturminnesok.no/kart>

Riksantikvaren om krigens kulturminner

<https://www.riksantikvaren.no/arbeidsomrader/krigens-kulturminner/>

Innspill fra Sametinget etter befaringsrapport, ref 22/34310

Innspill fra Nordland fylkeskommune, ref 22/12911-7

Befaringsrapport fra UiT Norges akritske universitetsmuseum, ref 22/8882

Unicotec Schultz
Monica Schultz
c/o Monica Schultz Kveldroveien 29
8484 RISØYHAMN

ÁSSJE/SAK
22/4398 - 6

MIJÁ SIEV./VÁR REF.
22/34310

DIJÁ SIEV./DERES REF.

BIEJVVE/DATO
17.11.2022

Detaljregulering for TQC på Drag. Innspill etter befaring.

Vi viser til deres brev av 15.08.2022, samt vårt befaringsvarsel av 18.08.2022. Sametinget beklager at vårt svar er mye forsinket.

Sametinget v/ Sidsel Bakke foretok befaring av planområdet den 18.10.2022. Det ble i 1969 registrert samiske kulturminner i planområdet, og disse ble gjenfunnet, kontrollregistrert, og ble lagt inn i Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden under følgende IDnr:

ID 294031

ID 294033

ID 294035

Kulturminnene kategoriseres som samiske gammetufter, og er automatisk fredet. Sametinget anser gammetuftene for å være verdifulle kulturminner. I Dragsområdet er dette de eneste gammetuftene som er registrert, og som sådan formidler de historisk tidsdybde på stedet. Det omsøkte tiltaket vil etter Sametingets vurdering være i direkte konflikt med de ovennevnte kulturminnene.

Planforslaget slik det nå foreligger, vil derfor være i strid med kulturminneloven av 1978, § 4.2.

Forslag til løsning

Sametinget ønsker at gammetuftene skal bevares slik de ligger i terrenget. Vi vil derfor be om at kulturminnene sikres med en hensynssone som reguleres inn i planen og markeres i kartet. Hensynsonen vil tangere den planlagte vegetasjonssonen mot boligfeltet, og man kan se for seg en adkomst fra denne kanten. I vårt vedlagte forslag settes hensynssonen slik at gammetuftene framstår med noe plass rundt. Vi foreslår at hensynssonen settes inn i planen slik det framgår på vår vedlagte kartskisse.

Avbøtende tiltak

En hensynssone slik vi foreslår i vedlagte kart vil verne gammetuftene mot inngrep. Likevel vil utbyggingsplanene endre landskapskarakteren i betydelig grad, og gammetuftenes opprinnelige kontekst blir skjemet. Sametinget vil derfor stille som vilkår at tiltakshaver bekoster tilrettelegging av kulturminnet. Dette kan omfatte skilting og digital formidling, samt praktisk tilrettelegging i form av høvelig tilkomst.

Arealdisponering i plan

Om tiltakshavers arealdisponering blir opprettholdt slik det framgår i brev av 15.08.2022, og tiltakshaver ikke ser muligheter for å imøtekomme Sametingets ønske, vil vi her skissere to mulige scenarier i den videre planbehandlingen:

1. Ved offentlig ettersyn kan Sametinget vurdere å reise innsigelse mot planen. Om en innsigelse ikke tas til følge av planmyndigheten, vil saken gå til mekling hos Statsforvalteren, og eventuelt til endelig avgjørelse i Kommunal-og distriktsdepartementet.
2. Ved offentlig ettersyn vil Sametinget vurdere å behandle planen som en dispensasjonssak etter § 8, 4.ledd. Det innebærer at det settes vilkår om særskilt granskning av kulturminnene, før arealet blir frigitt til utbygger. Slik dispensasjon forutsetter at Sametinget får en tilråding fra Norges arktiske universitetsmuseum. Det stilles også vilkår om at utbygger bærer kostnadene for granskningen.

Vi vil gjøre den endelige vurdering av dette når planforslaget med endelige arealdisponeringer eventuelt sendes ut på offentlig ettersyn.

Vi gjør forøvrig oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Nordland fylkeskommune, Kulturminner i Nordland.

Varrudagáj/Med hilsen

Elin Rose Myrvoll
juogushoavda / seksjonssjef

Sidsel Bakke
seniorráđđeaddi / seniorrådgiver

*Dát tjála le elektrávnálatjtat dáhkkidum ja vuollájtjálek sáddiduvvá./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Girje vuostájvállde / Hovedmottaker:

Unicotec Schultz	c/o Monica Schultz Kveldroveien 29	8484	RISØYHAMN
------------------	---------------------------------------	------	-----------

Kopijja / Kopi til:

Hamarøy kommune	Oppeid	8294	HAMARØY
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
The Quartz Corp AS	Postboks 14	8271	DRAG

Unicotec Schultz
c/o Monica Schultz Kveldroveien 29

8484 RISØYHAMN

Kulturmiljøfaglig vurdering - Forhåndsvarsling om planoppstart på Drag - Hamarøy kommune

Det vises til deres e-brev av 15.08.2022.

Vi vurderer det som lite sannsynlig at planene kommer til å berøre kulturminner som Nordland fylkeskommune har forvaltningsmyndighet for, og har ikke behov for å gjennomføre en §9-registrering.

Det vises til egne kulturmiljøfaglige vurderinger fra Sametinget og Norges arktiske universitetsmuseum.

Med vennlig hilsen
Geir Davidsen
seksjonsleder for Kulturminner

Martinus Hauglid
arkeolog

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Norges arktiske
universitetsmuseum
m

Postboks 6050 Langnes

9037

TROMSØ

Sametinget

Ávjovárgeaidnu 50

9730

KARASJOK